

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł., z odnośnikiem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. 50, za granicę 6 zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 łam 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 łam. 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagraniczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

STEFANJA z GOYRZEWSKICH KALINOWSKA

Właścicielka domu w Wilnie
 po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Św. Sakramentami zgasa dnia 19 stycznia 1930 roku o godz. 6 i pół wieczorem przeżywszy lat 80

Eksportacja zwłok z domu żałoby (W.-Pohulanka 27) do Kościoła św. Jakóba odbędzie się we środę 22 stycznia 1930 roku o godz. 5 po poł.
 Nabożeństwo żałobne w tymże kościele odprawione zostanie we czwartek dnia 23 stycznia r.b. o godzinie 9 i pół rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarzu Rossa.
 O tych smutnych obrzędach zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku
 Synowie, Córki, Synowe, Wnukowie i Wnuczki.

II OGÓLNO - POLSKA WYSTAWA FOTOGRAFIKI
 otwarta codziennie od 3—7 g. w. w dniu świątecznym od 12—7 wiecz. w salach Gimn. J. Leleweła (ul. A. Mickiewicza 38).

SPECJALNE OSTRZEŻENIE ŁYZEW!!!
 do jazdy zwykłej i figurowej
I. MIECZKOWSKI
 Pracownia Wyrobów Stalowych Wilno, Uniwersytecka 4.

OSTATECZNY WYNIK KONFERENCJI HASKIEJ.

Plan Younga przyjęty.

HAGA, 20.1. (Pat). Głównym dokumentem dziś podpisanego paktu haskiego jest umowa pomiędzy mocarstwami wierzycielskimi a Niemcami. Umowa ta stwierdza ostateczne przyjęcie planu Younga jako całkowitego i ostatecznego uregulowania stosunku do niemieckich kwestyj finansowych, wynikających z wojny i uroczyste zobowiązanie rządu niemieckiego do płacenia annuitetów przewidzianych w tym planie. Dalej umowa przewiduje zerwanie wszelkiej łączności pomiędzy komisją reparacyjną a Niemcami. Funkcje tego organu przechodzą na Bank Wyplat Międzynarodowych. Ostatni artykuł umowy zawiera klauzulę arbitrażową, przewidującą, że wszelkie różnice zdań powstałe bądź pomiędzy państwami, podpisującymi umowę, bądź pomiędzy jednym lub kilkoma z nich a Bankiem Wyplat Międzynarodowych w sprawie interpretacji rozmaitych punktów, będą przedstawiane trybunałowi rozjemczemu. Ustęp końcowy umowy przewiduje, że nowy plan wejdzie w życie z chwilą, gdy komisja reparacyjna państw wierzycielskich oraz komitet do spraw odškodowań Rzeszy stwierdzą: 1) ratyfikację umowy oraz opublikowanie odnośnej ustawy przez Reichstag; 2) ratyfikację umowy przez 4 następujące mocarstwa: Francję, Belgię, Wielką Brytanię i Włochy; 3) utworzenie Banku Wyplat Międzynarodowych i akceptację przez Bank spraw, dotyczących zobowiązań, jak również przyjęcie zaświadczenia rządu niemieckiego oraz Banku Rzeszy w sprawie długu.
 Nowy plan zastąpi plan Dawesa, poczynając od dnia 1929 r. Nabierze on mocy w stosunku do innych państw podpisujących, 4 wyżej wymienionych, z chwilą ratyfikacji przez nie.

Jakie umowy dotyczą Polski?

HAGA, 20.1. (Pat.). W związku z umowami, podpisanymi dziś o godzinie 6 ppł. na konferencji haskiej, należy wymienić te, które dotyczą interesów Polski. Prezes delegacji polskiej p. Mrozowski podpisał projekt przystąpienia Polski do planu Younga, a w związku z tem umowy z głównymi mocarstwami wierzycielskimi, zwalniające Polskę od wszelkich obciążeń, wynikających z traktatu wersalskiego w przedmiocie zapłaty za państwowe mienie cedowane niemieckie, położone na Pomorzu, w Wielkopolsce, na Górnym Śląsku oraz część długu niemiecko-pruskiego, przypadającego na te terytoria. Sumy, obciążające hipotekę Polski, wyniosły około 2 i pół miljarde marek złotych. Tym samym układem główne mocarstwa wierzycielskie zwolniły w m. Gdańsk od obowiązków zapłaty sum, należących za mienie cedowane niemieckie na terytorium w. m. Gdańska. Poza tem delegacja polska podpisała z głównymi mocarstwami wierzycielskimi umowę, zwalniającą Rzeczpospolitą Polską od zapłaty sum, obciążających Polskę, z tytułu mienia cedowanego austriackiego, położonego na terytorium Małopolski i Śląska Cieszyńskiego, a wynoszących około półtora miljarde koron złotych.

Wielka naganka na kupców w bolszewji.

MOSKWA, 20.1. (Pat.) G. P. U. w ostatnich dwóch dniach aresztowano w Moskwie 80 kupców, podejrzanych o spekulowanie artykułami żywnościowymi na szkodę rządu sowieckiego. Magazyny aresztowanych zostały opieczętowane i mają być skonfiskowane, właściciele zaś zesłani na Syberję.

Propaganda komunistyczna w marynarce niemieckiej.

BERLIN, 20.1. (Pat.) Socjalistyczny „Der Abend” podaje: W związku z komunistyczną propagandą wywrotową w łonie marynarki niemieckiej aresztowano dotychczas w Wilhelmshafen 5 osób. Wśród aresztowanych znajduje się kierownik miejscowej organizacji komunistycznej, kandydat do rady miejskiej. Aresztowani rozpowszechniali z polecenia centrali berlińskiej ulotki komunistyczne wśród marynarzy, mieszkali zaś w byłych koszarach marynarki wojennej, co ułatwiało im działalność wywrotową.

Z LITWY.

Komunizm w szeregach straży granicznej litewskiej.

Niebywałą sensację wywołała w kołach litewskiej straży granicznej odcinka granicznego Orany aresztowanie dwóch strażników, oskarżonych o komunistyczną działalność wśród kolegów — strażników. Obu strażników przekazano władzom wojskowym. W kilku strażnicach litewskich tego odcinka, znaleziono kilkanaście klg. bibuły komunistycznej. (d)

Komunikat Stronnictwa Narodowego.

Sekretariat przypomina p.p. członkom Zarządu o następujących posiedzeniach.
 Posiedzenie Zarządu koła dzielnicowego „Śródmieście” dzisiaj o godzinie 8 wiecz. w lokalu przy ul. Dominikańskiej 4.
 Zarządu koła dzielnicowego „Zwierzyniec” i „Nowe-Zabudowanie” dnia 22 w środę o godz. 7 i pół.
 Zarządu koła dzielnicowego „Snipszki” w czwartek dnia 23 o godz. 6 wiecz. w lokalu koła przy ul. Lwowskiej Nr 7.
 Zarządu koła dzielnicowego „Nowe-Miasto” w piątek 24 o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Dominikańskiej Nr 4.

Sejm.

KOMISJA BUDŻETOWA

Trzecia serja pożyczki dolarowej; kredyt dla rolników; dodatkowe kredyty; fabryka w Mościcach.

WARSZAWA, 20.1. (Pat.). — Dziś o godzinie 10 min. 40 rozpoczął się dalszy ciąg obrad sejmowej komisji budżetowej w obecności p. premiera Bartla i kierownika Ministerstwa Skarbu Matuszewskiego. Na porządku dziennym znajdowała się ustawa o emisji trzeciej serji pożyczki dolarowej.

Sprawozdawca pos. Krzyżanowski (BB) zaznaczył, że kurs dolarówki rozwinął się bardzo pomyślnie i w ostatnich czasach poszedł znacznie w górę pod wpływem wiadomości, że rząd przygotowuje konwersję korzystną dla obcych posiadaczy. Rząd zamierza emitować nową dolarówkę nie tylko dla konwersji poprzedniej, lecz nadto pewną ilość jeszcze w celu uzyskania nowego źródła dochodów. Wypuszcza się trzecią serję w kwocie 7.500 tysięcy dolarów, z czego przypada 5 milionów na konwersję dawnej dolarówki, a 2.500 tysięcy zostawia się na nowe źródła dochodów, przyczem możliwe jest, że do kasy wpłynie więcej, niż 2.500 tys., zależnie od kursu, po którym dolarówka będzie emitowana. Nadwyżkę rząd zamierza użyć na cele długoterminowego kredytu rolnego, a mianowicie przez kupno listów zastawnych Banku Polskiego.

Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu, upoważniając jednocześnie ministra skarbu do udzielania z zapasów kasowych Bankowi Rolnemu zaliczek, na kredyt dla rolników. Zaliczki te będą zwracane z wpływów pożyczki.

Przystąpiono z kolei do projektu ustawy o dodatkowych kredytach na okres budżetowy 1929/30. Referent pos. Krzyżanowski omawia poszczególne kwoty na łączną sumę 37 milionów. Jest tam między innymi suma 11 milionów, która w wyniku obowiązujących ustaw należy się

Minister Zaleski o francusko-niemieckim porozumieniu.

PARYŻ, 20.1. (Pat.) Tygodnik „Pax”, poświęcony specjalnie sprawom porozumienia międzynarodowego, ogłasza wywiad z min. Zaleskim w sprawie porozumienia francusko-niemieckiego. Polska — oświadczył minister — uprawia politykę pokoju, zarówno w swoim interesie, jak i w interesie ludzkości. Dlatego też porozumienie francusko-niemieckie nie wzbudza żadnych obaw ani u rządu polskiego, ani w polskiej opinii publicznej (?) tem bardziej, że stosunki polsko-francuskie oparte są na trwającej od wieków przyjaźni i sojuszu, odpowiadającym nie tylko naszym uczuciom, ale i naszym wzajemnym interesom. Zbliżenie francusko-niemieckie może mieć wreszcie miejsce tylko na podstawie zasady nietykalności będących w

Olbrymi pożar w Jabłonnem.

WARSZAWA, 20.1. Wczoraj o godz. 11-ej podczas wypuszczania szkła z wanny w hucie szklanej w Jabłonnem nastąpiła eksplozja nagromadzonych gazów. Równocześnie wybuchł pożar, który rozszerzył się z szaloną szybkością. Spłonęły: budynek maszynowy łącznie z piecem i 4 maszynami do wyrobu butelek, kompresownia wraz z całkowi-

Z Poźniaków JADWIGA ZAWADZKA

wdowa po weteranie 63 r.
 po krótkich cierpieniach zmarła dn. 18 stycznia 1930 r. przeżywszy lat 79 w majątku Juchnowicze pow. Mołodeczańskiego.
 Pogrzeb odbędzie się 22-i-30 r. o godz. 11 rano na cmentarzu w maj. Wielkie Hranicze o czem zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych

Od Administracji.

Do dzisiejszego numeru gazety „DZIENNIK WILEŃSKI” dołączyliśmy dla wszystkich prenumeratorów zamiejscowych blankiet nadawczy P. K. O. Konto 80.187 dla załatwienia opłaty należności za prenumeratę. Prenumerata miesięczna z przesyłką 4 zł. 50 gr. Nieopłacone egzemplarze będą z dniem 1-ym lutego 1930 r. wstrzymane.

ROczne ŻEŃSKIE kursa STENOGRAFJI
 otwarte zostaną od dn. 11 lutego b. r. przy Liceum Handlowym S. PIETRASZKIEWICZOWY w WILNIE.
 Nauka na każdym kursie trwa 5 miesięcy, po 2 godziny 3 razy tygodniowo, od godz. 6—8-ej wiecz.
 Warunki przyjęcia: ukończenie 6 klas szkoły średniej. Abiturjenci szkół, gdzie stenografia jest wykładana, mogą być przyjęte na kurs II.
 Opłata wynosi 15 zł. miesięcznie.
 Po ukończeniu i złożeniu egzaminów wydawane będą świadectwa.
 Zapisy przyjmuje kancelarja Liceum Handlowego codziennie od godz. 10-ej—2-ej (ul. Żeligowskiego 1—2). 51—52

Konferencja w Belwederze.

WARSZAWA. Po południu o g. 4-ej p. premier Bartel przybył do Belwederu i odbył godzinną konferencję z p. min. Piłsudskim. Następnie w prezydium Rady Ministrów odbyła się półtoragodzinną naradę w sprawie gospodarczej a przedewszystkiem w związku ze wzmagającym się bezrobociem. W naradzie wzięli udział p. premier Bartel oraz pp. ministrowie: Matuszewski, Kwiatkowski, J. Polczyński i Prystor.

Podoski contra Lieberman.

WARSZAWA. Poseł Podoski BB dotknięty na sobotnim posiedzeniu komisji budżetowej przez posła Liebermana PPS posłał mu świadków.

Dalsze przenoszenie oficerów w stan nieczynny.

WARSZAWA. Z datą 20 stycznia ukazał się kolejny „Dziennik Personalny M. Spr. Wojsk.”, w którym wymieniano znowu kilkudziesięciu oficerów do majorów włącznie przeniesionych w stan nieczynny.

Nieudane demonstracje komunistyczne.

WARSZAWA. Z powodu święta trzech „L.” t. j. Lenina, Liebknechta i Rozy Luxemburg komuniści usiłowali w kilku miejscach wznieść awantury.
 W Warszawie zwołano na pl. Dąbrowskiego manifestację, lecz przyszło tam mało osób, iż policja nie uważała za potrzebne interwenjować.

Niefortunny okólnik będzie cofnięty.

WARSZAWA. Dzisiejsze pisma warszawskie donoszą: Jak się dowiadujemy wice-min. sprawiedliwości p. Sieczkowski odwoła w dniu dzisiejszym wydany przez siebie okólnik polecający władzom sądowym zamieszczanie ogłoszeń w sanacyjnej „Gazecie Polskiej”.

Wobec cofnięcia okólnika, komornicy będą mogli jak dotąd zamieszczać ogłoszenia o licytacjach w dziennikach według wyboru wierzycieli opłacających te ogłoszenia.
 Należy sądzić, że dyrekcja Polskiej Agencji Telegraficznej ze swej strony zastosuje się do tego i nie będzie popierała monopolu ogłoszeniowego na rzecz jednego pisma.

Przeniesienie wice dyr. Łaguny do Radomia.

WARSZAWA. Wice dyrektor dykcji kolei w Wilnie p. Łaguna będzie mianowany dyrektorem dykcji kolei w Radomiu.

Zapisujcie się na członków Polskiego Czerwonego Krzyża.

O podstawowe zasady.

Warszawa, 20 stycznia.

Jest to bardzo zastanawiające, że dyskusje budżetowe, prowadzone od maja 1926 w miarę czasu stają się coraz żywsze, i coraz głębiej wnikały w życie wewnętrzne. Inaczej zgoda wyglądała w poprzednim Sejmie, inaczej w obecnym. Były dawniej prowadzone z większą kurtuazją i z większym liczeniem się z czynnikami sanacyjnymi, z większym oportunistycznym, aniżeli współczesnym.

Jest wysoce pocóżające czynić nieraz zestawienia, jakiej zmianie uległy nastroje w ciągu lat trzech ostatnich. O ile po maju, jakkolwiek sam system był lżejszy i nie posiadał tyłu wykonawców, co obecnie, ogromnie wielu czy z oportunistycznym czy też z jakichś innych pobudek poddawało mu się serwilistycznie — o tyle teraz coraz bardziej wyprostowuje się kręgosłup społeczeństwa i wzmaga się jego reakcja. Napięcie nastrojowe jest dzisiaj o wiele inne, aniżeli kilka lat temu. Przyczyniła się do tego przede wszystkim sama działalność obozu sanacyjnego. Dała ona bowiem mnóstwo materiału do krytyki i do refleksji.

Niechybnie dla społeczeństwa i dla państwa byłoby znacznie lepiej, gdyby tego materiału nie było. Życie byłoby o wiele prostsze i pozbawione tych wszystkich miazmatów, jakie naniosiła ostatnia doba. Nie byłoby tego spustoszenia moralnego.

Musiło ono bardzo wczuć, skoro o niem zaczęli już mówić, po których nie można się było spodziewać takiej odwagi mówienia. Rzecz szczególna, iż weszło ono w tych dziedzinach życia, gdzie w grę wchodzi właśnie pierwiastki moralne i duchowe. Sanacja miała być reakcją na „beźmiar nieprawości”, reakcją uczucia i duszy. A właśnie po trzech i pół latach „reakcji sanacyjnej” coraz głośniej rozbrzmiewa się nawoływanie przeciwko „beźprawościom”.

Ostatnie debaty w sejmowej komisji budżetowej toczyły się nad resortami: wyznań i oświaty oraz sprawiedliwości. Trudno o bardziej ściśle związane resorty z życiem moralnym narodu. Trudno też było o bardziej surową krytykę, od tej, jaką się słyszało w przemówieniach poselskich.

Dzień po dniu. W piątek na cenzurowanym był min. Czerwiński, w sobotę — atmosfera współczesna praworządności.

O ile chodzi o dziedzinę pierwszą, to wysuwały się na czoło; wychowanie religijne młodzieży i społeczeństwa, upaństwowienie wychowania, ingerencję władzy administracyjnej nad czynnikami szkolnymi. Kwęstie religijne, religijne wychowanie społeczeństwa i młodzieży coraz częściej staje na porządku dziennym naszego życia: sam minister podkreślił, iż posiadamy w państwie 7 wyznań i około 40 sekt; daje to miarę usiłowań, jakie pewne czynniki wkładają w nasze życie duchowe, w niem wprowadzić chaos i zamieszanie. Rewelacje o kursie oświaty pozaskolnej w Łowiczu, urządzonym pod egidą ministerjum oświaty, brzmią niemal fantastycznie, dowodzą jednak niezbie, jak wszelkimi szczelnymi sączy się w społeczeństwo nasze jad destrukcyjny, jad rozkładu moralnego i poderwania podstaw religijnych i kulturalnych.

Tem wszystkim jest niebezpieczniejsze, iż znajduje oparcie w pewnych kierunkach liberalnych. Ogłoszone swego czasu przez K. M. Morawskiego rewelacje o uchwałach Wielkiego Wschodu w Paryżu — opublikowane były w kwartalniku „Pro fide, lege et grege” — jasno wskazują, jakie dziedziny życia kulturalnego masonerja uważa za najbardziej podstawowe i na jakie kładzie szczególny nacisk. Akcja prowadzona współcześnie przez niektóre czynniki liberalne, idzie całkowicie po linii wskazań masońskich.

Ministerjum oświaty oscyluje pomiędzy kierunkami liberalnymi a Kościołem, aby mu się zbytnio nie narazić. We wszystkich jednak poczynaniach o charakterze liberalniejszym, np. potępienie

RUBINSTEIN

W RADJO!

Dnia 23 stycznia we czwartek znakomity pianista wykona z udziałem orkiestry Filharmonji Warszawskiej pod dyrykcją **Jerzego Bojanowskiego** koncert b-mol Czajkowskiego, utwory Chopina, Albeniza, de Falla i Liszta.

4260—1 o

Czy Masz Już Radjoodbiornik?

Dziesięciolecie odzyskania Pomorza.

W związku z przypadającą dziesiątą rocznicą powrotu władz polskich na Pomorze, prasa Poznańska i Pomorska przytacza szereg zdań wygłoszonych przed laty przez wybitnych polityków o tej przemiejskiej ziemi.

Fryderyk II zwany „Wielkim w politycznym testamencie z r. 1768 zapisał takie zdanie.

„Ko posiadzie ujście Wisły i Gdańsk, ten będzie większym panem Polski, aniżeli władca, który w niej panuje”.

Stawiający pierwsze kroki polityczne 33 letni poseł Otto Bismarck pisał w kwietniu 1848 r. w „Magdeburger Ztg”.

„Można wskrzesić Polskę... oddać jej całą Wielkopolskę, Prusy Zachodnie i Warmię; lecz w takim razie zostałyby przecięte najlepsze ścieżki Prus... a Polska cychałaby na każdą trudność Niemiec, ażeby zdobyć dla siebie także Prusy Wschodnie, polski Śląsk i polskie powiaty Pomeranii...”

„Tylko ten, kto nie zna Polaków, może wątpić, że oni przestaną być naszymi zawziętymi wrogami, dopóki nie odzyskają ujścia Wisły i każdej po polsku mówiącej włoski w Prusach Zachodnich i Wschodnich, w Pomeranii i na Śląsku”.

Podobnie wyraził się w mowie swej, wygłoszonej w parlamencie w Frankfurcie w r. 1848 poseł z Berlina Wilhelm Jordan.

„Pierwszy dzień niepodległości Polski byłby pierwszym dniem walki jej na śmierć i życie z Niemcami; w naszych czasach żaden naród nie może istnieć bez brzegów morskich. Polska więc musiałaby dążyć do wybrzeży Baltyku, t. j. aż do Królewca”.

A teraz kilka głosów polskich: Już w r. 1887, to jest 43 lata temu, w okresie ogólnej depresji umysłów, kiedy idea polskiego dostępu do morza wydawała się śmieszna mrzonką, Jan Ludwik Popławski w tygodniku warszawskim „Głos” zamieścił artykuł, w którym pisze:

„Na wielkiej równinie, gdzie niema podziłów naturalnych, granice narodowości nie mogą zbyt odlegać od linii prostej. Wolny dostęp do morza, posiadanie całkowitej głównej arterji wodnej kraju — Wisły, to warunki konieczne prajie istnienia naszego. Całe to porzeczce Baltyku od Wisły aż do ujścia Niemna, tak niebezpiecznie rozdziwione wraz ze Śląskiem przez państwo polskie, musi być odzyskane przez narodowość polską.”

„Czas już wrócić na starą drogę, którą ku morzu trzebaby krzepkie dłonie wojów piastowskich”.

A w r. 1899 na łamach „Przełgądu Wszepolskiego” spotykamy takie jego znamienne uwagi: „... Ta walka, która się toczy na naszych kresach zachodnich, nie jest sprawą jednej dzielnicy, lecz sprawą

nacjonalizmu, równouprawnienie wszelkich wyznań, — znajduje gorliwie uznanie ze strony wszystkich czynników lewicowych i ożywiście BB.

Za to przy omawianiu upadku praworządności, co było tematem dyskusji przy budżecie ministerjum sprawiedliwości, w obronie p. Caru stanął tylko blok rządowy. Nawet referent, członek Koła żydowskiego, więc oportunistą z natury rzeczy — umiał się zdobyć na tyle szczerości, że wskazał na załom sprawiedliwości i praworządności, jaki zapanował w latach ostatnich. Minister Dutkiewicz przyznał, iż jego poprzednik istotnie dawał się ponieść temperamencie politycznemu, on zaś uważa się za jego antytezę! Wysoce to wymowne. Cytowane przez mówców przykłady deprawacji były tak silne, że nikt ich nawet nie usiłował obalić: Cały system zaatakował najsilniej pos. Lieberman, członek PPS.

żywością całego narodu. „Głupia polska bez Poznania” mówi przysłowie, które utworzył ojcowie uasi po rozbiorze na kongresie wiedeńskim. Tak, marną byłaby ta przyszła Polska, dla której żyjemy i działamy, ta Polska, której nie dołączymy się zapewne, ale którą oglądając będą dzieci i wnuki nasze — nie tylko bez Poznania, ale i bez Śląska, bez dostępu do morza, a więc bez Gdańska i Królewca. Te prowincje, które dziś do Prus należą, są koniecznym warunkiem istnienia państwa polskiego, jak dziś są warunkiem utrzymania potęgi prusko-niemieckiej. Dla nas tembardziej nie może być w tej sprawie kompromisu.

„Nie należy powtarzać tego przyłada sposobności, z przechwałką temperamentowi naszemu właściwą, ale zawsze i mocno pamiętać trzeba, że bez tych ziem Polska nie może istnieć, że choćby w innych granicach powstała, do opanowania tych ziem dążyć musi. Niemcy już to rozumieją — my nie wszyscy jeszcze”.

W końcu przytaczamy kilka odnośnych ustępów z memoriału Dmowskiego, złożonego prez. Wilsonowi w październiku 1918 r. Prusy Zachodnie powinny należeć do państwa polskiego z powodów następujących:

a) były one częścią nierozdzielnej państwa polskiego przed rozbiorem; b) są one polskie z powodu polskiej narodowości większości mieszkańców; c) zwrot Prus Zachodnich Polsce jest jedynym sposobem podniesienia ekonomicznego tej prowincji; d) Prusy Zachodnie, obejmujące terytorjum swoim ujście Wisły, wielkiej rzeki polskiej, stanowią naturalny wyłot Polski na morze i są nieodzowne do potrzeb dla jej niezawisłości ekonomicznej i swobodnych stosunków ze światem;

e) strata prowincji tej przez Niemcy zredukowałaby ich wybrzeże baltyckie i usunęła niebezpieczeństwo, jakim byłoby ich absolutne i niepodzielne panowanie na tem morzu;

f) przywrócenie Prus Zachodnich Polsce jest jedyną drogą zabezpieczającą Polskę niezawisłość polityczną od Niemiec. Bez Prus Zachodnich Polska byłaby otoczona przez posiadłości niemieckie od zachodu i północy; tak więc w czasie pokoju byłaby ona niepełnej wystawioną na wpływy niemieckie, podczas wojny zaś zagrożoną by jej niebezpieczeństwo okrażenia strategicznego; w ten sposób, wciągnięta drogą naturalną w orbitę polityki niemieckiej, strababy się Polska faktycznie państwem holdowniczem Niemiec, podległym wpływom niemieckim nawet w swych sprawach wewnętrznych; tak więc, zamiast być przegrado między Niemcami a Rosją, Polska stałaby się mostem niemieckim do Rosji.

OD ADMINISTRACJI
czas odnowić prenumeratę
na miesiąc L U T Y.

I tu właśnie trzeba podkreślić, jak życie ściga brak logiki i oportunisty lewicy. Nie dalej, jak w lutym ub. r. Klub Narodowy zgłosił wniosek o wyrażenie p. Carowi votum nieufności za dekret o sądownictwie i całą jego działalność. Wniosek ten upadł wskutek stanowiska lewicy, która nie chcąc doprowadzić do kryzysu rządowego, stanowiska tego nie poparła i wskutek tego tylko stanowisko p. Cara wzmochna. W rok potem tenże sam p. Lieberman, który poprzednio starał się ułatwić lewicy wyjście z kłopotliwej sytuacji — sam napiętnował działalność ministra, sprawiedliwości.

Oportunisty polityczny, uprawiany kosztem elementarnych zasad, musi się zemścić na każdym. Przekonała się o tem lewica po maju, — ale się zeń nie wyleczyła.

H. W.

Komunikat Stowarzyszenia Dowborczyków

Wykluczenie organizacji wileńskich.

Od Zarządu Centralnego Stowarzyszenia Dowborczyków otrzymaliśmy do ogłoszenia następującą uchwałę powziętą między innymi na posiedzeniu Zarządu z udziałem prezesów Grup i Okręgów w dniu 15 b. m.:

„Wiąwszy pod uwagę:

1) że Grupa Wschodnia, nie podporządkowując się zarządzeniu Centralnego Zarządu w sprawach dotyczących się ogółu Dowborczyków, a ostatnio przez publiczne swoje wystąpienie, jak Okręg Wileński, przeciwko duchowemu Wodzowi Dowborczyków jakim jest i będzie generał br. Józef Dowbor-Muśnicki i za aprobatą którego wszystkie poczynania, dotyczące zrzeszonych Dowborczyków czynione być muszą, oraz przez tendencyjne dążenie Grupy Wschodniej, jak i podległego jej Okręgu Wileńskiego, do wprowadzenia waśni i wybitnie partyjnych tendencji do Stowarzyszenia, działa temsamem na szkodę jego, co nie jest zgodne z ideologią i statutem Stowarzyszenia.

2) że wbrew §§ 13 i 5 statutu oraz wbrew § 29 — Regulaminu okręg Wileński i Grupa Wschodnia samowolnie z pominięciem Centralnego Zarządu Stowarzyszenia zgłosiły swoje przystąpienie do Federacji, przez co wykazały nieposłuszeństwo władzom cent-

ralnym i złamały solidarność koleżeńską.

3) że akcja Okręgu Wileńskiego i Grupy Wschodniej stowarzyszenia nie jest wynikiem pobudek ideowych.

Zebrańi jednogłośnie postanawiają:

1) Na mocy § 15 Statutu skreślić z listy Członków Stowarzyszenia wszystkich Członków Oddziałów na terenie Okręgu Wileńskiego i Grupy Wschodniej i

2) rozwiązać pozostające na terenie Grupy Wschodniej wszystkie placówki Stowarzyszenia: jak to grupę Wschodnią, Okręg Wileński i podległe im Oddziały lokalne”.

Następnie uchwalono:

1) „Ze względu na rozwiązanie Okręgu Wileńskiego i całej Grupy Wschodniej wszelkie wystąpienia na zewnątrz w imieniu Stow. Dowborczyków osób należących do tych byłych Oddziałów Stowarzyszenia uważa za pozabawione podstaw prawnych i

2) podać do powszechnej wiadomości za pośrednictwem prasy treść i motywy powyższych uchwał”.

Prócz tego Zarząd Centralny na mocy § 15 Statutu skreślił z listy członków pp. Bohdanowicza Mieczysława i Białobrzckiego Michała.

KOWNO I WILNO.

PRZYPOMNIENIE 1863 ROKU.

Od czasów połączenia się księstwa Litewskiego z Polską aż do ostatnich lat 19-go stulecia, nie było między obu narodami żadnego ani narodowego ani zbrojnego zatargu. Istniała wspólność państwa bez zawiści, wspólność interesów materialnych bez przeszkód. Dla nikogo nie było tajemnicą, że ziemie ruskie, bezbronne po upadku Rurykowiczów (1240 r.) nie były nigdy w najmniejszej części etnograficznie litewskimi. Naród litewski, który wydał wojowniczą dynastję Gedyminowiczów, nie był w stanie ani utrzymać podbitych ziem, ani tembardziej narzucić im swojej kultury, gdyż sam nie posiadał żadnej, ledwie uwalniając się z powijaków barbarzyństwa. W najbliższym sąsiedztwie rdzennej Litwy budował zamki, których nie liczna załoga utrzymać nie mogła pod naciskiem Polski i ludności tubylczej. Mała siła i zdolność kolonizacyjna bardzo drobnego liczebnie narodu litewskiego, uniemożliwiała osadnictwo nawet w najbliższym sąsiedztwie, to też po wielu wiekach życia Litwini, po za dawniejszą gubernią Kowieńską, która tworzy ośrodek dzisiejszej Republiki litewskiej, nie posunęli się. Brakło materiału kolonizacyjnego i zasobów kulturalnych. Z tego też powodu w dzisiejszej Grodzieńszczyźnie i Wileńszczyźnie nie znajdują się zaledwie drobne ułamki narodowości litewskiej.

Nikt nie bronił nigdy Litwinom przenikania do ziem sąsiednich, etnograficznego i kulturalnego. Nie było go, bo brakło sił odpowiednich w narodzie. Litwa etnograficzna nie zamylała się przed Polską, ani Polska przed Litwą. Nikt wzajemnego przenikania się narodowego nie poczytał drugiej stronie za zbrodnie. Proces ten odbywał się spokojnie i bez przysmusu.

Tworzyliśmy wspólne państwo, wyznawaliśmy wspólną religję, mieliśmy wspólnych wrogów od zachodu i wschodu i zważyliśmy ich wspólnymi siłami. Ziarno niewiści posiała Moskwa po upadku państwa polskiego. Chodziło jej o to, ażeby narody, zamieszkujące dawną Rzplę polską pokłócić z Polakami i w ten sposób osłabić najsilniejszy element dawnej Polski. Lud zniechęcał do Polski przewrotnem i złośliwem

ustawodawstwem, a nieliczną inteligencję litewską balamucili, szeregając w szkole kłamliwą historję — jakoby Polacy byli wrogami Litwy. W tym duchu wychowywali sobie różnych Waldemarasów, szerzącą wiarę w nieprzyjaźń Polski dla Litwy, w dążenie Polski do wynarodowienia Litwy, już jako państwa odrębnego. Mogli byłiby przeciw uczynić to z łatwością wtedy, kiedy Litwa malutka i bezbronna była częścią potężnej Rzplęj.

Wspólność nasza nie miała na celu wzajemnego zjadania się, ale wzajemną obronę od wspólnego wroga. O wolność Litwy tak samo walczyliśmy wspólnie pod Grunwaldem jak i pod Birżami, a krew polska przelewana była tak samo za Polskę jak i za Litwę. Kiedy Litwa zagrożona była mieczem krzyżackim i swawolą carskich urzędników, w szeregach obrońców jej nie było ani Niemców, ani Moskali, ale Polacy i Litwini. W Kownie, w Poniemuniu, w puszczy Karpiowskiej, pod Birżami krew litewska w walce z Moskwą o wolność mieszała się z krwią polską, kosyneriami litewskimi pod Birżami dowodził Wiwulski, sprawując komendy w języku litewskim, gdy inne oddziały walczyły pod polską komendą. Za wspólną wolność kładli swoje głowy Montwill, Wiwulski i inni. Sierakowski w obronie Litwy 27 czerwca na szubienicy życie zakończył.

To są silne wspólne węzły, zbyt wielkie tradycje, łączące Kowno i Wilno, aby je można było mieniać na plugawę obietnicę przyjaźni krzyżackiej i carskiej. Nie o przyszłość Litwy im chodzi, lecz o utorowanie przez nią drogi na Wschód, do czego Polska jest jedyną przeszkodą.

Jeżeli w Kownie wierzą, że należy postawić pomnik Witoldowi, to Wilno powinno wnieść pomnik Sierakowskiemu, który ideę łączności Litwy z Polską śmiercią przypieczętował, a ostatnie słowa jego pod szubienicą — *Bądź wola Twoja...* — były ostatnim życzeniem, ostatnią wizją przyszłości, że to co złączyły przed wiekami dzieje, ku wzajemnemu użytkowi, bezpieczeństwu i chwale, do wspólności powrócić musi.

R. G.

UCHWAŁY ZJAZDU ROLNIKÓW.

Zjazd Rolników, zwołany przez sekcję organizacyjną społecznych wiejskich Zarządu Głównego Stronnictwa Narodowego, na zebraniu swem w Warszawie dnia 17-go stycznia 1930 w sali Resursy Obywatelskiej, z udziałem około trzydziestu działaczy rolniczych z wszystkich stron kraju, powziął następujące uchwały:

Kryzys rolniczy.
(Po referacie p. Stanisława Grabieńskiego).

Zjazd Rolników w dniu 17.1.1930 r. uchwała:

Zważywszy stan krytyczny, w jakim znalazło się rolnictwo polskie, uchwała żądać stałej ochrony produkcji rolnej przez:

a) Utrzymanie niezmiennych zasad wolnego wywozu wszystkich gatunków zbóż, produktów hodowlanych i przetworów rolniczych;

b) Zniesienie ograniczeń przemysłowych,

c) Uchwalenie przez ciała prawodawcze zasady stosowania premji wywozowych, względnie

świadcstw wywozowych na wzór Niemiec w wysokości 7 zł. od żyta, owsa i jęczmienia i 10 zł. od pszenicy, z tem, że ze względu na odmienny charakter gospodarczy Polski, świadcstw te winny mieć prawo zwalniania od cla takiej liczby kategorii towarów, by nadać świadcstwom pełną ich wartość;

d) Zaprowadzenie cef ochronnych w myśl postulatów Związku Polskich organizacji rolniczych, a mianowicie 17 zł. 50 gr. od 100 klg. pszenicy i 11 zł. od 100 klg. żyta, owsa i jęczmienia, oraz odpowiednich stawek celnych na produkty przemialu. Winny być również ustalone wysokie opłaty celne od ryżu i kukurydzy, tak dobrze w stanie przerobionym, jak i surowym i to bez względu na istniejące łuszczenie ryżu w Polsce czy Gdańsku. Od zasad tych nie powinny być dopuszczane wyjątkowe ulgi, uzależnione od decyzji Ministra resortowego, tak, jak to ma miejsce obecnie,

e) Zniesienie podatku obroto-

wego przy całym eksporcie rolniczym.

f) Zastosowanie obniżonych taryf kolejowych i umiejętne różniczkowanie taryf w związku z odrębnymi warunkami produkcji rolnej i młynarstwa w poszczególnych dzielnicach,

g) Szerokie stosowanie kredytów zastawowych w okresie późniejszym. ulgi podatkowe w tym okresie, oraz kredytowanie młynarstwa,

h) Uczynienie wysiłków w celu restytuowania normalnego hipotecznego kredytu długoterminowego w oparciu o kapitał prywatny, w pierwszej linii krajowy, a na razie przyjęcie z dożą pomocą kredytową w okresie przednowkowym roku bieżącego wszystkim warszatom rolniczym, które w związku z przewidywanym kryzysem staną wobec niemożności sprosztania swym zobowiązaniom i dalszego prowadzenia produkcji.

i) Prócz tego zmierzać trzeba do należytej organizacji obrotu produktami rolniczymi, zarówno w handlu zewnętrznym, jak i wewnętrznym, między innymi przez zapewnienie wystarczających kredytów organizacjom rolniczo-handlowym, oraz przez obmyślenie nowych form organizacyjnych, zapewniających eksportowi polskiemu możności skuteczniejszej konkurencji na rynkach światowych.

j) Porzucenie projektów rezerw zbożowych i interwencyjnej polityki zbożowej na rynku wewnętrznym przez Państwo i likwidowanie tych rezerw na rynkach zewnętrznych. Jedynie w drodze wyjątku w okresach szczególnie wielkiej stagnacji na rynku zbożowym oraz podażą gwałtownej późniejszej dopuszczalnym jest czynienie z zasobów krajowych zapasów przez Państwo, między innymi na potrzeby armji, dla ulżenia rynekowi wewnętrznemu.

Wszystkie powyższe posunięcia, mając na celu osłabienie skutków ogólnego światowego kryzysu rolniczego, winny stać się istotnymi częściami ustalonego programu polityki rolnej, a więc, posiadać cechy stałości. Wprowadzanie w życie poszczególnych tylko części postulatów naszych i to w charakterze terminowych prób, odbiera całej akcji głębsze podstawy i paraliżuje te dobre wyniki, jakie zarządzenia te miały na względzie. Dlatego też zasadnicze nasze postulaty powinny, o ile możliwości, uzyskać sankcje prawodawczą i nie być zależnymi od osobistych na nie poglądów chwilowych kierowników Ministerjum Rolnictwa.

Organizacje Rolnicze.

(Po referacie p. Kazimierza Gruetzmachera).

Nie rezygnując z własnej ideologii, ani nie zamykając oczu na niebezpieczeństwa, wynikające ze zbyt pochopnej unifikacji C. T. R. z C. Z. K. R. wszyscy członkowie obozu narodowego pracownicy winni z wytyczeniem w nowem C. T. O. i K. Roln., zmierzając do usunięcia wadliwości, które się wkładły do organizacji władz naczelnych C. T. O. i K. R.

2) Zadaniem organizacji spóldzielczej jest powiększanie bogactwa i wótórczości, a nie wyłącznie zagadnienie podziału owoców wótórczości. Znaczna część spóldzieln polskich pozostała pod wpływem odwrotnej, na wskroś socjalistycznej ideologii, która znalazła swój wyraz także w państwowej ustawie spóldzielczej z 1920 r. Dlatego rolnicy, wyznający przekonania narodowe, dążyć winni do przyłączenia syndykatów i spóldzieln rolniczych do Związków zogniskowanych w Unji, wyznających zasadę mnożenia kapitału prywatnego i uniezależnienia się finansowego od pomocy rządowej.

3) Reprezentację parlamentarną Stronnictwa Narodowego wywsta się do podjęcia w sposobnej porze starań o zmianę ustawy spóldzielczej z 1920 r.

4) Należy opracować jasny podział kompetencji pomiędzy Izbami Rolniczymi, Sejmikami i Okręg. Tow. Org. i Kółek Rolniczych.

(D. n.)

Drobne wiadomości.

Proces Litwinowa.

PARYŻ. 20.1. (Pat). Jutro przed paryskim sądem przysięgłych rozpocznie się proces Sawelja Litwinowa, brata sowieckiego komisarza Maksyma Litwinowa. Sawelij Litwinow jest oskarżony o podpisanie weksli na sumę blisko 200 tys. f. w imieniu berlińskiego przedstawicielstwa handlowego sowietów, którego był reprezentantem w Paryżu, po upływie ważności, wydanego mu pełnomocnictwa.

Marsz. Daszyński objął urządowanie.

WARSZAWA. 20.1. (Pat). P. marsz. Daszyński powrócił do zdrowia i objął w dniu dzisiejszym urządowanie.

RUBINSTEIN w Radjo!

Dnia 23 stycznia o 8-iej wiecz.

Najwierniej odwzory grę znakomitego wirtuoza instalacja radjowa

PHILIPSA

4317—3 o

30-LECIE WILEŃSKIEGO TOWARZYSTWA ROLNICZEGO.

W niedzielę 19 bm. Wileńskie Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych obchodziło uroczysty jubileusz 30-letnia założenia Wileńskiego Tow. Rolniczego. Uroczyste zebranie odbyło się w Sali Banku ziemskiego. Na uroczystości przybyli przedstawiciele władz miejscowych oraz zaproszeni goście z ministerstwa reform rolnych W. Staniewiczem na czele. Uroczystość poprzedzona została nabożeństwem w Bazylice św. Stanisława.

Po nabożeństwie nastąpiło uroczyste otwarcie zebrania przez prezesa T-wa K. Wagnera, który po przemówieniu powitalnym, streścił działalność przedwojenną towarzystwa podnosząc zasługi b. jego członków, którzy mimo represji i kar stowarzyszenia przez rząd rosyjski nie tylko nie ustali w pracy rolniczo-społecznej i oświatowej, ba jeszcze z większą energią i zamilowaniem pracowali dla dobra towarzystwa i społeczeństwa polskiego i ludu rolniczego. Poczem mówca uczcił pamięć zmarłych członków przez powstanie.

Z kolei zabrał głos minister reform rolnych W. Staniewicz, który z ramienia rządu złożył organizacji serdeczne życzenia podkreślając przytem działalność towarzystwa na terenie województw wschodnich. Minister Staniewicz w przemówieniu swoim zaznaczył, że aczkolwiek dzielnica wileńska nie dorównuje w kulturze zachodniej, to jednak posiada gospodarstwa rolne, któreby z całym powodzeniem mogły być przeniesione na zachód.

Następnie min. Staniewicz podkreślił, że pierwsze kroki lat młodzieńczych stawiał w szkole ś. p. Pawła Kończy, który swą rzetelną i owocną pracą oddał cenne zasługi rolnikom ziemi wileńskiej.

Następnie przemawiał ks. prof. M. Meyszczowski w imieniu J. E. ks. Metropolity R. Jabrzykowskiego, życząc instytucji rolniczej owocnej pracy dla dobra ziemi Wileńskiej.

W imieniu wojewody wileńskiego W. Raczkiewicza powitał zebranie i gości naczelnik wydziału p. Szaniawski.

Po szeregu powitań i przemówień nastąpiły referaty: Nader ciekawy i aktualny referat na temat: Rola Towarzystwa Rolniczego w życiu społeczno-rolniczym Wileńszczyzny w latach 1900—1919 wygłosił członek rady p. dyr. J. Borowski.

Dalej nastąpiło przemówienie prezesa K. Wagnera na temat prac Towarzystwa Rolniczego w

latach 1919—1929 oraz unifikacji organizacji rolniczych. Następnym referat „O doborze odmian roślin uprawnych dla Wileńszczyzny” wygłosił prof. W. Łastowski. Po referacie odbyła się nader ciekawa dyskusja. Po przerwie obiadowej o godz. 17.10 nastąpił na zakończenie zebrania jubileuszowego ciekawy referat prof. inż. Stefana Biedrzyckiego na temat: zadanie i cele naukowej organizacji w rolnictwie. Dyskusja nad tym referatem przeciągnęła się do późna.

Projekt * * * organizacji rolniczej w naszym kraju kielkował jeszcze przed powstaniem 1863 r. Wskutek trudności stawianych przez władze administracyjne, faktyczne powstanie Towarzystwa przypało dopiero na 1899 r., a w 1900 r. odbyło się pierwsze zebranie doroczne z udziałem 372 osób. Pierwszym prezesem z urzędu, po wyborze nie wolno było dokonywać, został ówczesny marszałek szlachty hr. Adam Broel-Plater, wiceprezesem zaś p. Hipolit Gieczewski. Praca towarzystwa podzielona została na 8 sekcji i komitetów. W 1900 r. T-wo otwiera spółdzielczy skład maszyn i narzędzi rolniczych. W 1901 r. powstaje pierwsza stacja doświadczalna w Muchówce pod Nowogródkiem. Do dnia dzisiejszego istniejąca znana stacja doświadczalna w Bielińskach powstaje w 1910 r. dzięki ofiarności Warzyńca hr. Pułtkamera. W 1915 roku wskutek wybuchu wojny Rosjanie kazali ewakuować Tow. w głąb Rosji. W czasie okupacji niemieckiej T-wo pracowało pod przewodnictwem p. Bronisława Umiaszowskiego.

Jako jedną z większych zasług T-wa nadmienić trzeba urządzenie pierwszej w Wilnie wystawy rolniczej (w ogrodzie Barnardyskim), która w życiu rolniczym kraju stanowiła wydarzenie niemal przełomowe.

Po uzyskaniu niepodległości kierownictwo losami T-wa dostaje się w ręce p. Karola Wagnera. Pierwszym zadaniem odrodzonego T-wa było przywrócenie działalności Syndykatu rolniczego. Staraniem T-wa dochodzi do skutku, oddawna wśród ziemian naszego kraju kielkująca myśl utworzenia wyższej szkoły rolniczej w postaci studium rolniczego przy Uniwersytecie S. B. W r. 1928 T-wo Rolnicze bierze czynny udział w organizacji działu rolnego i Targów Wileńskich.

W r. 1929 nastąpiło złączenie Towarzystwa ze Związkiem Kółek i Organizacji Rolniczych.

Pożar szkoły w Oszmianie.

W niedzielę dnia 19 bm. o godz. 14 i pół wybuchł z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny pożar w nowobudowanej 7-o klasowej powszechnej szkole w Oszmianie. Natychmiast wezwano do pomocy oddział wileńskiej straży pożarnej. Pan Wójcowa po otrzymaniu wiadomości o pożarze natychmiast wydelegował do Oszmiany starostę grodzkiego p. Iszora. Jednocześnie wyjechał do

Oszmiany kurator okręgu szkolnego p. Pogorzelski oraz w związku z wyjazdem wileńskiej straży pożarnej—ławnik Magistratu m. Wilna p. Łokuciewski. Straty sięgają około 80 tysięcy złotych. Szczegółowe dochodzenia przyczyn pożaru są w toku. Krąg pogłoski, że pożar wybuchł wskutek zbrodniczego podpalenia. (d)

KRONIKA.

Z miasta.

— **Druga ogólnopolska wystawa fotografii** w salach gimn. Lelwela cieszy się znacznym powodzeniem i budzi powszechne zainteresowanie swym okazałym, istic europejskim wyglądem. Przyczynia się do tego okoliczność, iż po raz pierwszy w całej Polsce wystawa zawiera wszystkie obrazy obramione w wytworne ramy z naturalnego drewna i jesionu i jest rzęsiście oświetlona wspaniałą aparaturą elektryczną, bezinteresownie używaną na ten cel przez firmę Philipsa. Szczególnie barwne przetłoki Romera i Waniczkiego, dorównujące najpiękniejszym akwafortom, wzbudzają powszechny zachwyt.

Wystawa będzie otwarta jeszcze tylko przez półtora tygodnia. Kto jej nie widział jeszcze, niech nie zwleka ze zwiedzeniem.

— **Posiedzenie Komitetu i Targów Północnych.** W czwartek 23 b. m. w sali posiedzeń rady miejskiej odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego i Targów Północnych i Wystawy Rolniczo-Przemysłowej. Porządek dzienny obejmuje: 1) Sprawozdanie: a) ogólne, b) inwestycyjne, c) z wystawy regionalnej, d) z wystawy rolniczo-hodowlanej, e) komisji konkursowej i f) rewizyjnej; 2) sprawa przyszłych targów. (a)

Sprawy miejskie.

— **Posiedzenie komisji finansowej.** Na posiedzeniu komisji finansowej, która odbędzie się w dniu dzisiejszym, oprócz spraw podanych przez nas, zostaną rozpatrzone jeszcze sprawy następujące:

- 1) Sprawa wyjednania w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki długoterminowej w kwocie 475 tys. zł. na roboty wodociągowo-kanalizacyjne.
- 2) Projekt statutu podatku od użytej energii elektrycznej i gazu.
- 3) Wniosek w sprawie umorzenia manko węgla na elektrowni miejskiej za lata ubiegłe.
- 4) Wniosek w sprawie prolongaty na r. 1930-31 dodatkowych opłat za energię elektryczną na fundusz pomocy bezrobotnym.
- 5) Sprawa uruchomienia w 1930 r. miejskiej bocznicy kolejowej.
- 6) Projekt budżetu dodatkowego na zakup opału. d.

— **Skanalizowanie posesji prywatnych.** W roku 1920 rozpoczęto prace przy skanalizowaniu m. Wilna. Według danych od r. 1920 do 1927 w Wilnie skanalizowano 141 posesji prywatnych. W roku 1928 skanalizowano 198, zaś w 1929 roku skanalizowano 251 posesji prywatnych. Nagły wzrost skanalizowanych posesji zawdzięczać należy przysuwowi kanalizacyjnemu. W roku 1930 w dalszym ciągu kanalizowane będą prywatne posesje. d.

— **Bezczelność komunistów.** Okręgowy komitet lewicy P. P. S. w Wilnie zwrócił się do radnego m. Wilna Kuźmy Kruka z prośbą, by wystąpił na najbliższym posiedzeniu rady miejskiej z żądaniem uchwalenia zapomogi lub stałej emerytury dla rodziny zmarłego członka komunistycznej partii Juchno. Jak pisałyśmy w swoim czasie, podczas pogrzebu Juchny komuniści zorganizowali na cmentarzu demonstrację, przyrzeczając władze zmuszone były aresztować 40 demonstrantów komunistów.

Sprawy wojskowe.

— **Dotyychczasowy szef sztabu Btygachy KOP Wilno, mjr. T. Wasilewski opuszcza Wilno i odchodzi do Dowództwa KOP w Warszawie. d.**

— **Posiedzenie komisji poborowej.** Dnia 29 b. m. w lokalu przy ul. Bazylińskiej odbędzie się dodatkowe posiedzenie komisji poborowej dla wszystkich tych, którzy dotychczas z jakichkolwiek bądź powodów nie stawili się do komisji poborowej. d.

Sprawy szkolne.

— **Dyrekcja gimnazjum Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu w Wilnie** powiadamia, że egzamina wstępne do kl. I, II, V i VI odbędą się

w dniach 28, 29 i 30 stycznia 1930 r.

Kancelaria przyjmuje podania do 25 b. m., od godz. 9 do 14-ej. — **Kurs Gospodarstwa Domowego** dla inteligencji w godzinach wieczornych otworzony będzie w Wilnie z dn. 1 lutego staraniem Wil. Koła „Służby Obywatelskiej” przy Szkole Pracy Domowej ul. Biskupia 12, m. 1. Blizsze informacje i zapisy tamże codziennie (z wyjątkiem dni świątecznych) w godz. od 10 do 11 i od 17 do 18. 1139-1

Sprawy robotnicze.

— **Stan bezrobocia.** Według danych statystycznych, w ciągu ubiegłego tygodnia na terenie m. Wilna zarejestrowano 4047 bezrobotnych, w tej liczbie mężczyzn 3138 i kobiet 909.

Bezrobocie w porównaniu z tygodniem poprzednim wzrosło o 97 osób. d.

Z życia stowarzyszeń.

— **Środa literacka** odbędzie się dn. 22 stycznia o godz. 8 w siedzibie Związku Literatów, Ostrobramska 9. Gości czeka tym razem nowy rodzaj atrakcji. Za pomocą zaінstalowanej laskawki na ten dzień przez firmę Philips odbiornika z głośnikiem usłyszą z Warszawy koncert na tak cennym i rzadkim instrumencie, jakim jest oryginalny lutnia z XVIII wieku. Wirtuoz na lutni, p. H. Neeman, wykona szereg utworów z XVIII wieku. Koncert poprzedzony będzie słowem wstępnym mec. St. Wędziewskiego. W drugiej części wieczoru odbędzie się dyskusja na tak aktualne tematy, jak nagroda literacka m. Wilna, wiosenny międzynarodowy zjazd Pen-klubów w Warszawie i in.

— **Na walnym zebraniu Zrzeszenia Asystentów U. S. B.,** które odbyło się dn. 19 stycznia r. b. wybrano nowe władze Zrzeszenia w składzie następującym: przewodniczący — dr. Czarnecki Edward, wiceprzewodniczący — Skorko Eugeniusz, członkowie zarządu: Kuszpeńska Jadwiga, Piliczewski Józef i Jasiński Donat. Do komisji rewizyjnej weszli: dr. Niedźwiedzki Henryk, Basiński Antoni i Cynk Bolesław. Miejsce i godziny urzędowania zarządu będą podane w najbliższym czasie.

Sprawy białoruskie.

— **Wydalenie dalszych agitato**row z gimnazjum białoruskiego. Oprócz wydalonych niedawno 6-ciu uczniów z gimnazjum białoruskiego w Wilnie za działalność antypaństwową, wydalono obecnie znowu dwóch pupilów tego osławionego gniazda antypolskiego, uczniów VI klasy, Miluka i Stobuniczonka.

— **Praga Czeska wciąż jest siedliskiem propagandy białoruskiej.** Jak donosi prasa białoruska, w początkach stycznia r. b. w Pradze Czeskiej odbył się zjazd Zjednoczenia Białoruskich Orga-

— **Przy układzie niedzielnego numeru „Dziennika Wileńskiego”** wskutek nieuwagi włączona została do tekstu kroniki notatka nieaktualna o plenarnym zebraniu Izby Rzemieślniczej. Chochlik drukarski spał na naszym rewidentów numeru nieładna figla.

— **Zrząd Stowarzyszenia „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”** podaje do wiadomości, iż tegoroczny Bal Maskowy odbędzie się w Sali George'a w dniu 23 lutego.

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR MIĘJSKI W WILNIE.
— **Teatr Miejski na Pohulance.** Dziś bajka—groteska „Księżniczka chińska Turandot” Gozziego.
— **Teatr Miejski w Lutni.** Dziś „Pan Topaz” pełna satyry komedia Pagnola.

— **Najbliższe nowości repertuarowe Teatrów Miejskich.** Trzej wybitni reżyserzy opracowują obecnie następujące sztuki, a mianowicie: znakomity reżyser b. dyrektor teatru miejskiego w Krakowie i całej jest wystawieniem w Krakowie i Ząbku, która to sztuka w Krakowie w roku zeszłym w zupełnie nowej inscenizacji Nowakowskiego osiągnęła sukces niebywały. Reżyser Walden wystawia wielce interesującą sztukę „Grzesznica z wyspy Pago-Pago”, zaś reżyser Wasilewski zajęty jest opracowaniem niezwykle interesującej amerykańskiej sztuki „Broadway”.

— **„Króliewicz Rak”.** Nadzwyczajna frekwencja publiczności na dotychczasowych przedstawieniach „Króliewicza Raka” skłoniła Dyrekcję Teatru do wystawienia jeszcze tej przepięknej baśni ludowej dla najszerszej publiczności, młodzieży szkolnej i dzieci w sobotę najbliższą o godzinie 3,30 po pol. Bilety już są do nabycia w kasie Teatru.

— **Wyjazd dyr. Zelwerowicza na Łotwę.** Dyrektor Teatrów Miejskich A. Zelwerowicz w dniu wczorajszym wyjechał do Rygi zaproszony przez Lotewski Teatr Narodowy w celu wystawienia na lotewskiej scenie sztuki Szaniawskiego „Adwokat i róża”.

— **Poranek symboliczny.** Kolejny poranek symboliczny Wil. Tow. Filharmonicznego odbędzie się w niedzielę dnia 27 b. m. o godz. 12 w pół. w Teatrze Miejskim w Lutni. Program poświęcony twórczości L. Beethovena. Jako solistka wystąpi Margerita Trombini-Kazuro. Początek o godzinie 12 w pol.

POLSKIE RADJO WILNO.

Program:
Fala 385 mtr.
Wtorek, dnia 31 stycznia 1930 r.k.
12.00. Retransmisja z Londynu. Otwarcie międzynarodowej konferencji rozbrojenowej.
16.15. Gramofon.
17.00—17.20. Popołudniowy kurs literatury polskiej — Prowadzi Józef Wierzyński.
17.20. Audycja dla dzieci.
17.45. Transmisja koncertu z Warszawy.
19.10. „O szerzeniu sztuki polskiej wśród obcych—pogadankę wygl. Witold Hulewicz.
19.30. Lekcja języka niemieckiego.
19.50. Transm. opery z Poznania: „Żydówka” opera Halevy.

Zabawy.

— **Bal prawników.** Obowiązki honorowych gospodyń i gospodarzy na balu prawników, który odbędzie się dnia 26 stycznia r. b. w salonach Kasyna Garnizonowego objął raczyli:

P. p. Bohdanostwo Achmatowiczowie, Bagiński Stanisław, Konstantynostwo Bajraszewscy, Maciej Bajraszewski, Julianostwo Bąckiewiczowie, Lucjanostwo Bochowicze, Stanisławostwo Bochowicze, Sewerynostwo Bohuszewicze, Longin Bojaruniec, Franciszkostwo Bossowsy, Olgierd Brandt, Władysławostwo Brzozowsy, Zygmunostwo Buchowicze, Janostwo Budykowie, Kazimierzostwo Chelstowsy, Wacławostwo Cywiński, Stefanostwo Dąb Biernaczy, Tadeuszostwo Dąbrowscy, Władysławostwo Dmochowsy, Antoniosztwo Doboszyński, Kazimierzostwo Dowgiałlowie, Adamostwo Dzierżyński, Stefan Ehrenkreutz, Mieczysławostwo Englowie, Eugenjusztwo Falkowsy, Kazimierzostwo Florczakowie, Józefostwo Folejewscy, Wincentostwo Giedrojcowie, Juliusztwo Glatmanowie, Stefanostwo Glazerowie, Tadeusz Hejbert, Władysławostwo Holownia, Lucjanostwo Hrehorowiczowie, Wacławostwo Iszora, Stanisławostwo Iwanowsy, Maciejostwo Jamontowie, Julianostwo Janicki, Witold Janowski, Witoldostwo

Firma istnieje od 1880 roku.

NASIONA

wyborowych odmian warzyw i kwiatów w torebkach kolorowych do sprzedaży komisowej na korzystnych warunkach poleca

SKŁAD NASION OGRODNIK POLSKI

w Warszawie, ul. Warecka Nr. 14.
Blizsze wiadomości na żądanie.
Uwaga: Nasiona pomoyższe stanowią specjalność firmy. 2916—80

Zatruta „Krynica”.

W sprawie białoruskiej „Krynicy”, rozpowszechnianej masowo i bezpłatnie, (z jakich powodów funduszów?) otrzymujemy szereg listów:

List otwarty do Wielebnych Księży Wincentego Godlewicza i Adama Stankiewicza.

Wielebni Księży!
Wiadomem jest powszechnie, że popieracie Instytut Białoruskiej Gospodarki i Kultury, biorąc udział w pracach głównego Zarządu i popierając burtek wspomnianego Instytutu istniejącego na terenie parafii Żodziskiej. Zapytuję przeto Was, Wielebni Księży, czy jest Wam wiadomem, że wspomniany burtek od dłuższego czasu kolportuje masowo gazetę „Białoruską Krynica”, rozpowszechniając ją wśród ludności katolickiej.

Łącząc wyrazy poważania etc.
Ks. R. DRONICZ
proboszcz Żodziski.
Żodziszki, dn. 19.XII.29 r.

Oświadczenie.

Jako katolik nie mam wspólnego z gazetą „Białoruską Krynica”. Ponieważ zaś działalność białoruską narzucają mi tę gazetę nieproszeni, bezpłatnie, oświadczam, iż żądam, by mi „Krynica” nie kompromitowała, oraz dodaje, iż jako prezes Koła Białoruskiego Instytutu Gospodarki i Kultury żądam, by Koło w Danuszewie gazety „Krynica” nie wysyłało.

Kazimierz FIEDOROWICZ.
Zablocie.

Jako katolik, nie mam nic wspólnego z gazetą „Białoruską Krynica”. Ponieważ zaś „działalność białoruską” narzucają mi tę gazetę nieproszeni, przysyłając bezpłatnie „Krynica” na moje imię, oświadczam, iż uważam to za hanbę mojego dobrego imienia i żądam, by mi „Krynica” nie wysyłała.
Al. GIL.
Uhlany.

Podobne co do treści oświadczenia złożyli jeszcze:
Izydor Kuczuk z Danuszewa, Józef Durejko z Bielewicz, Antoni Łokcik z Danuszewa, Feliks Kopeć z Martyszek, Jan Moroz z Martyszek, Wiktor Szyk z Horodzienic, Anna Nahorska z Markowców, Józef Muraszko z Horodzienic, Jan Podlaszuk z Koziennic, Wincenty Łokcik z Danuszewa, Sakowicz z Koziennic, Juljan Konon z Koziennic, Michał Dyro z Zablocia.

Z ostatniej chwili.

Katastrofa lotnicza.
NOWY JORK. 20. 1. (Pat.) W pobliżu Los Angeles aeroplan pasażerski spadł na brzegu oceanu, powodując śmierć 14 pasażerów.

Zakończenie półrocznego szkolnego.

WARSZAWA. 20. 1. (Pat.) P. minister W. R. i O. P. zarządził, aby wyjątkowo w bieżącym roku szkolnym pierwsze półroczje zakończyło się w dniu 30 stycznia w czwartek, a drugie rozpoczęło się w dniu 4 lutego we wtorek tak, że od nauki szkolnej będą wolne dni 31 stycznia, 1, 2 i 3 lutego b. r.

Sport.

DAVOS. 20. 1. (Pat.) W dniu dzisiejszym Polska reprezentacja Hockey'owa rozegrała pierwszy swój mecz z drużyną kanadyjską. Zgodnie z przewidywaniami Polska poniosła wysoką porażkę, przegrywając mecz w stosunku 0:10. We wtorek Polska rozegra znowu mecz z reprezentacją Czechosłowacji.

Ogólny, Stefanostwo Romanowiczowie, Aleksander Rożnowski, Romanostwo Rucynski, Ferdynandostwo Ruszczykowie, Kazimierzostwo Rutkiewiczowie, Stanisławostwo Selenowicz, Leonostwo Siemaszkowie, Marja Siemkiewiczówna, Józefostwo Sopotkowie, Witold Skinder, Aleksostwo Smiechalowicz, Stefanostwo Stankiewiczowie, Władysław Strzałko, Kazimierzostwo Świąteczny, Mieczysławostwo Szpakowscy, Wincentostwo Szewłowsy, Witoldostwo Szumscy, Mikulaj Suszczyk, Marjanostwo Strumilłow, Bolesław Szyszowski, Sztokowska Halina, Witoldostwo Tarasiewiczowie, Stanisławostwo Tenlowie, Aleksanderostwo Trocny, Zbigniew Turski, Włodzimierzostwo Wachowscy, Stanisławostwo Wasławscy, Stefan Wilewski, Romanostwo Wierszylowicze, Włodzimierzostwo Wierszylowicze, Eugenja Wiślicka, Jan Wiślicki, Daniełostwo Wojtkiewiczowie, Mieczysław Worotyński, Bronisławostwo Wróblewscy, Antoniosztwo Zabełscy, Józefostwo Zajkowsy, Romanostwo Zanowicze, Adamostwo Zalescy, Halina Zastrowa, Sukienicka, Władysławostwo Zawadzcy, Aleksanderostwo Zelwerowiczowie, Felcjannostwo Zmączyński, Józefostwo Zmitrowiczowie, Stanisławostwo Zdenowiczowie, Henryk Zahorski.

Uroczystość otwarcia nowych mostów na Wilji i Wilence.

Dnia 19 stycznia r. b. odbyło się poświęcenie dwóch mostów stalych na rz. Wilji i Wilence wybudowanych przez 3 Batalion Saperów Wileńskich.

Inicjatywę tej budowy powziął Szef Departamentu Zapobiegania Inż. M. S. Wojsk. płk. Kosakowski Tadeusz.

Budowa mostów została powierzona D-ey 2-ej Brygady Saperów płk. Skorynie Janowi, który na Kierownika Budowy wyznaczyl D-ę 3 Batalionu Sap. Wileńskich ppłk. Landau Ignacego.

Mosty wybudowane zostały wyłącznie siłami wojska. Gros wysiłku dał 3 Batalion Sap. Wil., który był w pierwszym okresie budowy był wzmocniony plutonami z 2-go i 6-go Bat. Sap., 1 i 2-go Bat. Mostów Kolejowych oraz drużynami z Bat. Mostowego i Elektrotechn. Sap.

Projekt mostu wykonał por. inż. Downarowicz Gustaw z Instytutu Badań Inż. Z-cą Kierownika Budowy był major Polubiński Jan, zaś kierownikami poszczególnych robót byli oficerowie 3 Bat. Sap. i oddziałów przydzielonych.

Pracę rozpoczęto 5 września 1929 r., zakończono 11 stycznia 1930 r.

Podkreślić trzeba, że warunki budowy były bardzo trudne, gdyż wysokość mostu na rz. Wilji wynosi 15 metrów nad wodą normalną, a jeżeli dodać jeszcze jesienią porę budowy to 4-ro miesięczny okres czasu zużyty na budowę uznać trzeba za rekordowy i przynoszący zaszczyt naszemu saperom.

Na uroczystości otwarcia przybyli licznie goście z Krakowa i Warszawy z ministrem reform rolnych Staniewiczem, wice-ministrem gen. K. Fabrycem, wice-ministrem komunikacji inż. Czapskim oraz władze miejscowe, administracyjne z wojewodą Raczkiewiczem, samorządowe z prezydentem mecen. Folejewskim, pocztowe z prezesem Żuchowiczem, konsul lotewski p. Donas i inni.

O godz. 11.30 przy moście goście powitali honorowy batalion 3 p. s. w. z orkiestrą. Po odebraniu raportu przez gen. Fabrycego, dowódca 3 baonu saperów

wileńskich ppłk. Ignacy Landau streścił historję budowy mostów. Następnie wice-minister gen. Fabryce przeciął wstęgę, zaś J. E. biskup Bandurski dokonał uroczystego poświęcenia, wygłaszając przytem przemówienie, podnosząc wielkie zasługi żołnierza polskiego, który nie tylko podczas wojny, lecz i pokoju przynosi wielkie zasługi dla dobra państwa i społeczeństwa.

Po tych wstępnych uroczystościach goście udali się następnie na Saską Kępe, gdzie również J. E. ks. biskup Bandurski doko-

nał poświęcenia mniejszego mostu, lecz nie mniej okazałego, łączącego przedmieście Saską Kępe z Popławami. Przecięcia wstęgi dokonał minister reform rolnych p. Staniewicz, który przytem wygłosił krótkie przemówienie.

O godz. 1 pop. zaproszeni goście zebrali się na wspólnym śniadaniu w salonach restauracji hotelu „Georges'a”. Podczas śniadania wygłoszono cały szereg mów. Przemawiali gen. Fabryce, wice-minister Czapski, wojewoda Raczkiewicz, prezydent Folejewski, płk. Landau, płk. Kosakowski, por. Downarowicz, dyr. wil. dyr. kol. inż. Falkowski, J. E. biskup Bandurski, dyr. dróg wodnych inż. Bosiacki, pułk. Furgalski i wiele innych.

Wieczorem na zakończenie uroczystości w kasynie oficerskiem 3 baonu saperów wileńskich odbyła się czarna kawa z tańcami.

INTROLIGATORNIA „DZIENNIKA WILEŃSKIEGO”
MOSTOWA Nr. 1. TELEFON Nr. 1244
OPRAWY KSIĄZEK, ROCZNIKÓW, KSIĄG BUCHALTERYJNYCH I INNE ROBOTY. WYKONANIE STARANNE. CENY PRZYSTĘPNE.
OTWARTE OD 8-ej DO 4-ej POP.

Gorszące zajście wywołane przez Litwinów.

Z powiatu święciańskiego donoszą, iż we wsi Datynianach, gm. święciańskiej, z inicjatywą litewskiego towarzystwa Sw. Kazimierza odbyło się wczoraj przedstawienie, połączone z tańcami. Młodzież, aczkolwiek litewska, tańczyła przeważnie polskie tańce narodowe. W czasie zabawy przybył kleryk z seminarjum duchownego, Henryk Pukienas, który, będąc zawziętym szowinistą litewskim, wywołał na sali gorszące zajście,

wymyślając młodzieży w ordynarny sposób za tańczenie i śpiewanie polskiej muzyki. Pukienas, chcąc zagłuszyć śpiew młodzieży i muzykę, począł śpiewać hymn litewski. Na sali powstało zamieszanie. Młodzież podzieliła się na dwa obozy wrogie, usiłując wywołać bójkę. Wezwana w porę policja zdolała zajście zlikwidować. Pukienasa zmuszono do opuszczenia sali zabaw. (a)

Afera poborowa.

Po wykryciu afery szpiegowskiej, władze policyjne w tych dniach wpadły na ślady drugiej afery, tym razem poborowej. Na stacji kolejowej w Grodnie aresztowano 5 żydów i 1 żydówkę, usiłujących wyjechać nielegalnie

za granicę. Wszyscy pochodzili z Oszmiany. Za ułatwienie wyjazdu zapłacili po 90 dolarów. Mężczyźni są w wieku poborowym. Akcją aферystów kieruje pewna organizacja warszawska pod nazwą „Heluc”.

Zawieszenie w urzędowaniu komendanta poster. P. P. w Wawiorce.

Z dniem 16 stycznia został zawieszony w urzędowaniu, po

dwudniowym przeprowadzeniu dochodzenia w miejscu, przez przedstawicieli Starostwa Lidzkiego i Komendy Powiatowej, dotychczasowy komendant posterunku P. P. w Wawiorce, Bronowicki. Jak

ustaliło przeprowadzone dochodzenie, Bronowicki dopuszczał się różnych nadużyć, jak również zaniedbywał się w urzędowaniu, ze szkodą dla miejscowej ludności. W tym samym dniu stanowisko komendanta posterunku P. P. w Wawiorce objął przodownik Szubert, dotychczasowy sekretarz komisariatu P. P. w Lidzie.

O upaństwowieniu gimnazjum.

W Wilnie bawiła delegacja z ramienia T-wa Szkoły Średniej w Stołpcach, w celu złożenia memoriału w sprawie przyspieszenia upaństwowienia stołpeckiego gimnazjum.

W delegacji brali udział: kierownik Biura Wydz. Powiat. p. Stefan Martyka i wiceburmistrz p. Witold Borzdziłowski.

Z sali sądowej.

Głośny proces o pozostawieniu serwetki w brzuchu pacjentki.

Przed kilkunastu miesiącami żona p. reagenta Czyżewskiego z Wolkowskiej zaniemogła i stan choroby wymagał zabiegu chirurgicznego, zwrócono się

do dr. Kozubskiego z Białogostki i dr. Arensona z Wolkowskiej. Obaj lekarze niezwłocznie przystąpili do operacji, która na ogół wypadła pomyślnie. Operacji dokonał dr. Kozubski, zaś dr. Arenson asystował.

Już czas był najwyższy by pacjentka odzyskała zdrowie, lecz ustawiczne bóle i gorączka zmuszały do kontynuowania leczenia przy pomocy lekarskiej wreszcie zwołano konsylium i ku prawdziwemu zdumieniu konstatawano, że w jamy brzusznej wystaje kawałek serwetki.

Następna operacja w szpitalu Czerwonego Krzyża w Wilnie dokonała niezwyklej odkrycia, bo oto z jamy brzusznej p. Czyżewskiej wydobyto serwetkę wielkości około 1 m. kwadratowego, jak się okazało pozostawioną tam podczas operacji.

Pod zarzutem spowodowania uszkodzenia ciała przez nieostrożność (art. 474 k. k.) zasiadli obaj lekarze na ławie oskarżonych.

Było to mniej więcej przed rokiem. Sędzia Sądu Okr. p. Komar na sesji wyjazdowej w Wolkowsku skazał dr. Kozubskiego na 2000 zł. grzywny z zamianą przy niewypłaceniu na 6 mies. więzienia a dr. Arensona 1000 zł. grzywny lub 3 m.

więzienia, przyczem zasiadłi sędziarnie na rzecz p. Czyżewskiej powództwo cywilne w sumie ponad 2000 zł. Ekspertyzy udzielił m. in. prof. Michejda i prof. Sangalewicz z Wilna z ogólnej liczby rzeczoznawców. Ekspertyza wypadła korzystnie dla oskarżonych, bowiem ustalono, że lekarze nie z własnej winy popełnili inkryminowany im czyn lecz spowodowała to jak by to nazwać siła wyższa. Od wyroku S. O. obaj skazani odwołali się do Sądu Apelacyjnego w Wilnie i sprawa ta była przedmiotem rozpoznawania na sesji wyjazdowej w Grodnie. Znowo powołano w roli biegłych prof. Michejda i Sangalewicza, których ekspertyza wypadła podobnie jak w 1 instancji.

Po kilkogodzinnej rozprawie Sąd Apelacyjny pod przewodnictwem viceprezesa Sądu Apelacyjnego p. Dmochowskiego wydał wyrok mocą którego uchylił skazujący wyrok Sądu Okręgowego i obu lekarzy całkowicie uniewinnił.

Osk. p. prok. Sądu Apelacyjnego Kryszyński bronili: dr. Kozubskiego mec. Stawiński z Białogostki, dr. Arensona mec. Firstenberg. Powództwo cywilne w im. p. Czyżewskiej popierał mec. Dąbrowa.

Bibliografia Regionalna za miesiąc grudzień 1929 r.

W miesiącu grudniu zarejestrowała Uniwersytecka Biblioteka Publiczna 97 druków przynależnych do jej rejonu. I tak polskich było 65 (książek 18, broszur 20, ulotek 22, nowych czasopism 5), żydowskich 24 (książek 8, broszur 5, ulotek 10, now. czasop. 1), łacińskie 3 (książki 2, broszura 1), białoruskich 1 (książka), rosyjskich 2 (broszury), litewskich 2 (1 broszura, 1 nowe czasop.). Pod względem treści pojawiło się 16 prac naukowych (15 polskich, 1 żyd.), 8 kształcącej (6 pol., 1 żyd., 1 lit.), 14 pięknej (7 pol., 6 żyd., 1 biał.), 40 informacyjnej (31 pol., 5 żyd., 3 łac., 1 lit.), 12 religijnej (2 pol., 8 żyd., 2 ros.), 7 polityczno-społecznej (4 pol., 3 żyd.). Najwięcej druków wyszło w Wilnie—57, potem na Białystoku wypadła 12, Grodno 10, Brześć 6, Łomża 5, Pińsk i Kolno po 2, wreszcie Słomim, Suwałki i Nowogródek po 1 wtyworze. Prócz tego wybito 386 druków plakatowych i formularzy, w czem 13 żydowskich. A.

Popierajcie Polską Macierz Szkolną. Wileńska 15-5.

Miejski Kinematograf

Sala Miejska ul. Ostrobramska 5

Od dnia 20 do 24 stycznia 1930 roku włączona będą wyświetlane filmy: „Piękna Helena” aktów 10. W rolach gł. Włodzimierz Gajdarow i Carlo Aldini. Tysiące statystów. Setki dziłkich zwierząt. Nad program: „Na wszystko jest sposób” groteska w 3 aktach. Kasa czynna od godziny 3 m. 30. Początek seansów od g. 4. Następnym program: „LUNATYK”.

KINO-TEATR „HELIOS”

ul. Wileńska № 38.

DZIŚ! Rekordowy sukces. Niebawale powstanie. Tryumfalny przebieg kinematografii światowej. Znaczące perle i tragiczne przygody na tle wód wielkiej rzeki ros. W roli atamana H. SCHLETTOW, LILIAN HALL-DAVIS, RUD. KLEJN-ROGGE. Od g. 6-jej powiększona orkiestra BAZALAJEK I MANDOLIN która wykona odpowiednio pieśni i romanse. 2 orkiestry. Wszyscy miłośnicy kinem. winni ten arcyfilm widzieć! Początek seansów o g. 4, 6, 8 i 10, 15 w.

PIEŚŃ O ATAMANIE Romantyczne dzieje słynnego atamana, jego miłość ku księżniczce perskiej i tragiczne przygody na tle wód wielkiej rzeki ros. W roli atamana H. SCHLETTOW, LILIAN HALL-DAVIS, RUD. KLEJN-ROGGE. Od g. 6-jej powiększona orkiestra BAZALAJEK I MANDOLIN która wykona odpowiednio pieśni i romanse. 2 orkiestry. Wszyscy miłośnicy kinem. winni ten arcyfilm widzieć! Początek seansów o g. 4, 6, 8 i 10, 15 w.

Kino-Teatr „Hollywood”

MICKIEWICZA № 22.

DZIŚ! PRZYSTAŃ MIŁOŚCI Gary Cooper. Reżyseria: GREGORY LA CORA. W roli tytułowej uroczą Esther Ralston i NAD PROGRAM: Komedja w 3 akt. p. t. ZWYCIĘSTWO MIŁOŚCI w roli głównej MISS POLONJA. Specjalna ilustracja muzyczna. Początek seansów o godzinie 4, 6, 8 i 10.20 w.

Reżyseria: GREGORY LA CORA. W roli tytułowej uroczą Esther Ralston i NAD PROGRAM: Komedja w 3 akt. p. t. ZWYCIĘSTWO MIŁOŚCI w roli głównej MISS POLONJA. Specjalna ilustracja muzyczna. Początek seansów o godzinie 4, 6, 8 i 10.20 w.

KINO-TEATR „LUX”

ul. Mickiewicza Nr. 11.

DZIŚ! Film ze złotej serji „Grupy wielkich gwiazd ekranu” Późny dramat ojcowiskiego serca p. t.

OJCZE...

ASTHER (bohater filmu „Kozacy”). Początek seansów o g. 4.

p/g powieści „KAPITAN SORELLI I JEGO SYN” W rol. gl.: A. B. WAPNER, LOIS WOLHELM, i MARY HOLLAN (Imogena Robertson) NILS

Kino „PICCADILLY”

UL. WIELKA 42. Tel. 17-85.

Dziś! Poraz pierwszy w Wilnie. Jedyny film, który rozproszyc może wszystkie troski i kłopoty życia. Wielki film rozegrany na tle ostatniego Konkursu Piękności w Ameryce, pośród setek zlotogłowych i czarnookich dziewczyn. Cohn i Kelly w haremie George Sidney i Mack Swain. Znani z filmu „Złoty Cohn”. W roli laureatki konkursu piękności najpiękniejsza kobieta świata NORA LANE.

Wielki film rozegrany na tle ostatniego Konkursu Piękności w Ameryce, pośród setek zlotogłowych i czarnookich dziewczyn. Cohn i Kelly w haremie George Sidney i Mack Swain. Znani z filmu „Złoty Cohn”. W roli laureatki konkursu piękności najpiękniejsza kobieta świata NORA LANE.

POLSKIE KINO „WANDA”

UL. WIELKA 30. Tel. 14-81.

Dziś! To czego Wilno nie widziało! Pierwszy raz w Wilnie film o charakterze filmu uprasza się o przybycie na początki seansów. Film wyświetla się bez ilustracji muzycznej.

Film z zakresu Higijeny. UWAGA! Dziś wyłącznie dla pań. Początek seansów o godz. 3.30, 5.15, 7, 8.45 i 10.30 w.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Wilna

zwoluje na dzień 26 stycznia r. b. Doroczne Walne Zgromadzenie o godz. 6 wieczorem w sali przy ul. Zawalnej № 1. Porządek obrad Walnego Zgromadzenia: 1) Zagajenie, 2) Wybór przewodniczącego i sekretarza, 3) Sprawozdanie z działalności Zarządu, 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, 5) Projekta rozbudowy miast wniesione do Komisji wywołanej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w związku ze stopniowym zniesieniem ustawy o ochronie lokatorów, 6) Wybór nowych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących, 7) Wolne wnioski. 42—0 o

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH

Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie ul. Ponarska 55. — Tel. 13—30. Przyjmują zapisy do grup: XLV Amatorskiej dla Pań i Panów z nauką 5 tygodniową i XLVI Zawodowej z nauką 2 1/2 miesięczną. Początek zajęć w dniu 22 stycznia r. b. Dla łatwiejszego opanowania teorii do dyspozycji słuchaczy są silniki od 4 do 12 cylindrowe, wszelkie części podwozia. W specjalnie urządzonej sali doświadczalnej odbywa się indywidualne szkolenie praktyczne regulowanie silników, karburatorów, ustawianie zapłonu „MAGNETOW” i „DELCO”. Szkolenie w prowadzeniu samochodu odbywa się na czterech typach nowoczesnych samochodów, bez ograniczenia ilości godzin jazdy. GWARANTUJE SIĘ UKOŃCZENIE KURSÓW I ZŁOŻENIE EGZAMINÓW BEZ DODATKOWEJ OPŁATY, ULATWIA SIĘ OTRZYMANIE POSADY ZA POŚREDNICTWEM KURSÓW. Zapisy Przyjmują i informacji udziela sekretariat kursów codziennie od godz. 12-jej do 18-jej przy ul. Ponarska 55. Tel. 13—30. Przy Kursach czynne są warsztaty remontowe dla samochodów ciągowek rolniczych. —5 o

AKUSZERKI

AKUSZERKA. Marja Laknerowa. Przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7 m. 5 w 7 d. 40

LEKARZE

Doktor medycyny A. CYMBLER Chor. weneryczne, syfilis i skórne Słońce górskie, Diatermia Solux MICKIEWICZA 12, róg Tatarskiej 9 — 2 i 5 — 8. 32—4

NAUKA

Rutynowana siła udziela korepetycji w zakresie 5-ciu klas gimnazjalnych. Cena przystępna. Wiadomość: Zarząd 22 m. 5. 1175—51

Do hodowców świń i bydła!

TUCZCIE! Świnie domieszka do karmu „TUCZOLEM” skracca do połowy czas tuczenia! MLEKOLIN dla krów powiększa mleko. Hodowca, który ma pod ręką książkę „Skuteczna Pomoc” dla zwierząt domowych tylko za 2 zł. 50 (za pobraniem), oraz ratunkową apteczkę nie zagna niepokoju o swój żywy inwentarz.

Na cennik i prospekt zażyczyć znaczek. Przetw. chem. «TUCZOL» Fr. Szymański. POZNAŃ, Murna 2. 74—0 o

Ogłoszenie.

Magistrat m. Wilna niniejszem podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 22-go stycznia 1930 r. o godz. 10 rano w Sali licytacyjnej przy ul. Trockiej № 14 odbędzie się licytacja różnego rodzaju sprzętów domowych zaskwestrowanych u poszczególnych płatników w celu pokrycia zaległości podatkowych.

HERAKLIT

BUDOWNICTWO OGNIOTRWAŁE HERAKLITOWE

wprowadzone już szeroko w 22 państwach,

tanie, suche i b. ciepłe, łatwe i szybkie w wykonaniu, o wyglądzie mruwanym, wolne od myszy i robactwa, odporne na wilgoć i grzyb, niezależne od pór roku.

Wyłączne Zast. na Kr. Wsch. Firma «HERAKLIT» (dawn. G. PIOTROWSKI)

Wilno, ul. Trocka 11, m. 9. Tigr. HERAKLIT. Tifn. 13-96.

Subzastępcy powiatowi poszukiwani. 3229

GOSPODYNI

Inteligentna z dobrem gotowaniem, prasowaniem znająca się trochę na hodowl drobiu i robotach ręcznych, sympatyczna i dobrze prezentująca się do lat 40-tu poszukiwana od zaraz lub od 15 marca do dwójga Państwa w Kaliszu. Traktowanie b. dobre. Oferty składać pod „Dobra okazja” Nr. 26304. Kalisz, Aleja, Józefiny Nr. 1 red. Gazety Kaliskiej. 2193d1

STARA WIEŚ PIĘKNE PARCELE LEŚNE

są zaraz do nabycia pomiędzy Otwockiem a Celestynowem. Komunikacja dogodna. Stacja kolei na miejscu w lesie. Starodrzew do 100 lat — Działki wszystkie załesione od 750 m² do 3000 m². Sprzedaż na raty. Zgłoszenia i informacje: 3091-14 o Główny Zarząd Ordynacji Zamorskiej Dział Parcelacji: Warszawa: Żabia 4, tel. 2—89.

WĘGIEL. ROKS.

Pierwszorzędnych kopalń Górnośląskich z dostawą do domu własnym laborem konnym lub samochodowym od 500 k'g. D.-H. Przemysłowy „MERRANT” Sp. z ogr. odp. 14 Właśc. L. i C. DOBUŻYŃSCY. WILNO, ZAWALNA № 20. Tel. 697. Tel. 697.

RÓŻNE

Zatwierdzone przez M. S. W. Biuro Reklamowe Stefana GRABOWSKIEGO w Wilnie, Garbarska 1, tel. 82. NEKROLOGI, ogłoszenia i inne reklamy do pism miejscowych i zamiejscowych, a także ogłoszenia przez Radio załatwiania na warunkach najbardziej dogodnych i po cenach bardzo tanich.

PRACA

Inteligentna osoba poszukująca pracy. Może być gospodynią, wychowawczynią i pielęgniawką chorych, a także przyjmującą do szycia. Adres: Wilno ul. Kalwaryjska Nr. 7-5 W. do Administracji „Dz.” —3 gr. Wil.”. 87—50

AGENCI LOSOWI. Do 6000 dolarów gotówką. Płacimy najwyższą prowizję, zwrot kosztów podróży, kasę chorych. Agentem wykazującym się obliczeniem innych banków płacimy stałą pensję. Bank Kredytowy Stanisławów. 781 13

Poszukuję posady gospodyni, znam się na gospodarstwie wiejskim. Mogę na wyjazd. Adres: Bobrujska 22, Michalówka. —2

Rutynowana biuralistka-maszynistka poszukuje posady. Może złożyć kaucję. Adres w Administracji lub tel. 14-67. 1121—50

Lingwistka (francuski, niemiecki, angielski, włoski) poszukuje posady na lekcje, pracy literackiej lub biurowej. Zgłoszenia pod „Lingwistka” w „Dzienniku Wil.”. —2

światowej sławy „Arnold Fibiger” (nie ma nic wspólnego z firmą Bracia A. i K. Fibiger nie mającej uznania u żadnego z wybitnych fachowców) Pleyel, Bechstein, Blüthner, Drygas, Sommerfeld etc. K. DĄBROWSKA. WILNO, ul. Niemiecka 3, m. 6. Sprzedaż i wynajęcie. 17—58

FORTEPIAN firmy Sokolowskiego niedrogo do sprzedania. Ul. Finna 3b m. 1 od godz. 4—6 pop. 1180—53

Ogłoszenie do sprzedaży kinematograf „Pathe-Baby” szkolny i domowy. Latarnia magiczna. Aparat fotograficzny „Kodak”. Ciemnia fotograficzna amatorska. Zł. Królewska 7, m. 7 wjeżdżając z zaulka Oranżeryjnego. —50

Mieszkania i pokoje

2 duże ładne pokoje umeblowane do wynajęcia. Mickiewicza 31, m. 4 od 1—5 pop. 1172—1

Do wynajęcia niewielki pokój słoneczny, odremontowany, ze wszelkimi wygodami. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

2 POKOJE ciepłe, słoneczne z meblowaniem. Ofiarna 2 m. 14. 1142—0

CHOROBY PŁUC. Gruzica płuc jest nieubłagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla poci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi.—Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosuj p. p. Lekarsze: „Balsam Thiocolan—Age” który ułatwiający wydzielanie się płwociny wzmacnia organizm i samopoczucie (chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki 711 29 r.

HEMOROJDY! Ciepki „Varicol” Gąseckiego (z kozukiem) usuwają ból, swędzenie, pieczenie, krwawienie, zmniejszają guzy, żyłki — Sprzedają większe apteki

„SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOŁA” są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiający funkcje organów trawiennych i działający przeciwko otyłości. Sprzedają po 2 zł za pudełko apteki i składni apteczne 067—49 11

KONKURS. Magistrat m. Wilna ogłasza konkurs na posady sekretariatów. Warunki konkursu: 1) obywatelstwo Polskie, 2) średnie wykształcenie ewentualnie kilkuletnia praktyka biurowa, 3) kaucja w gotówce względnie w zastawie hipotecznym w kwocie nie mniejszej 5.000 zł. Oferty wraz z dowodami składać w Magistracie m. Wilna, pokój Nr. 45 do dnia 27 stycznia 1930 roku. MAGISTRAT m. WILNA 41—50

SANATORJUM D-ra D. Goldberga dla psychicznie chorych w Pruszkowie telef. Nr. 35. Najnowsze metody leczenia. Cena 16—25 zł. 600—9 o

ZGUBY. Zgubiono 17-go b. m. w złotą bransoletkę idącą ulicami Pilsudskiego, Wileńskiego, W. Pohulanek i Trocka. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Pilsudskiego 13—5. 1160—50

WŁOSÓW WYPADANIE, ŁUPIEŻ, ŁYSIENIE USUWA „Esencja CHINOWO-CHMIELOWA” i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE” z (Kogutkiem). Sprzedają apteki, składni apteczne. Główny skład Apteka GĄSECKIEGO, ul. Freta Nr. 16. Wydż. Zdr. Publ. Nr. 154.

Odmrozenie. Originalna maść z kognikiem „MROZOL”, leczy i goi ranki, powstałe od odmrozenia. Sprzedają apteki i składni apteczne. 714 9

Wędliny wiejskie. Boczek suchy kilo 5,20, Kiełbasy litewskie kilo 6,80, Salcesony „Salam” kilo 7,20, Szyńska w pecherzu kilo 7,40, Poleca firma ZWIĘDRYŃSKI Wileńska 28. Tel. 1224. 1133—2

DRUKNIA I INTROLOGATORNIA „DZIENNIK WILEŃSKIEGO” Wilno, ul. Mostowa № 1. Tel. 12-44. Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie drukarstwa i intrologatorstwa wchodzące.